

Тварини, що занесені до Червоної книги України

Виконала:
Мілька Вікторія
Учениця 9-Е

1. Ящірка Зелена

Опис

Загальна довжина досягає до 30 см, з яких $\frac{2}{3}$ складає хвіст. Колір молодих зелених ящірок сірувато-бурий або коричневий із 2 світлими смугами з боків хребта. Дорослі мають яскраво-зелений колір шкіри з численними чорними та жовтими цяточками. Горло і шия блакитного або яскраво-синього забарвлення.

Розповсюдження

В Україні зелена ящірка розповсюджена на південному заході, а також долиною Дніпра майже до Києва на півночі і по долині Ворскли до Полтави, але вона рідкісна, тому занесена до Червоної книги України.

2. Тушканчик великий

Опис

Нетиповий гризун з великими очима та вухами, довгими задніми кінцівками та хвостом, що має широку китицю. Довжина тіла — до 26 см, маса — до 400 г.

Розповсюдження

Від р. Інгулу, Пд. Бугу та Дніпра на сх. до Алтаю на зх. В Україні мешкає у Київській, Полтавській, Сумській, Черкаській, Чернігівській, Харківській та у всіх степових областях, окрім Одеської. Місця перебування: відкриті ландшафти з розрідженим травостоєм, перелogi, луки, сухі береги різних водойм.

Чисельність:

В Україні мешкає кілька тисяч особин

3. Лелека чорний

Опис

Маса тіла — близько 3 кг, довжина тіла — 95–100 см, розмах крил — 185–205 см. У дорос-лого птаха груди, черево і підхвістя білі, реш-та оперення чорна з металічним полиском; гола шкіра навколо очей, вуздечка, дзьоб і ноги червоні. У молодого птаха чорний ко-лір з бурим відтінком; гола шкіра навколо очей, вуздечка, дзьоб і ноги оливково-бурі.

Розповсюдження

Лісова смуга Центральної, Сх. і частково Пд. Європи, а також Азія і Пд. Африка; зимівля пд. Сахари і у Пд. Азії. В Україні гніздиться на Поліссі, в Карпатському р-ні, подекуди на пн. Лісостепу: на початку ХХІ ст. ареал значною мірою відновився.

4. Зубр

Опис

Величезний бик. Довжина тіла більш ніж 3 м, в плечах до двох метрів, маса до 1 т. Волосся темно-коричневе. Голова опущена, з вираженою «бородою» і двома відносно невеликими рогами.

Розповсюдження

Історичний ареал виду від Піренеїв для Зх. Сибіру, Англія і пд. Скандинавія. В Україні на початок 1990-х рр. утримувалися 10 популяцій у Волинській, Київській, Чернігівській, Сумській, Львівській, Івано-Франківській, Чернівецькій та Вінницькій обл. Зараз зубр зберігся скрізь, крім Чернігівської обл.

5. Афаліна

Опис

Дельфін середнього розміру: довжиною 2,2–3 м, масою 150–300 кг (в Чорному морі). Дзьоб чітко відмежований. Спинний плавець високий, стрункий, позаду вирізаний у вигляді півмісяцю. Грудні плавці широкі. Забарвлення тіла зверху темно-буре, знизу світле, малюнок на боках тіла часто зовсім не виражений. Зуби міцні, конічні.

Розповсюдження

Вид поширений в прибережних областях помірних та теплих вод пн. та пд. півкуль. Протягом року трапляється по всій акваторії Чорного моря, включаючи територіальні води України. В прибережних зонах і на мілководдях зустрічальність відносно вища, особливо в весняний і осінній періоди. Влітку найбільші скупчення відмічаються на межі Центрального і Сх. р-нів моря, у Пд. узбережжя Криму.

6. Рись

Опис

Має відносно коротке тіло, довгі міцні лапи з великими ступнями, круглу голову з короткою шиєю, трикутні вуха з китицями, яскраві лицьові баки і короткий хвіст з тупим чорним кінчиком. Забарвлення хутра варіює від рудуватого до попелясто-сірого з різним ступенем вираженості плямистості.

Розповсюдження

Охоплює Карпати, Скандинавський п-ів, Сх. Європейської рівнини, Сибір і Далекий Схід. В Україні номінативна форма поширена на території Полісся — окремі р-ни Волинської, Житомирської, Київської, Рівненської, Чернігівської обл. Територія Українського Полісся фактично являє собою найбільш пд. периферію рівнинної популяції рисі в Європі. Карпатська трапляється на території Львівської, Закарпатської, Івано-Франківської, Чернівецької обл. До XIX ст. вид був поширений в Карпатах, Поліссі, Лісостепу і Степу.

Чисельність:

Наразі в Карпатах чисельність оцінюється в 350-400 особин. На території Полісся до 90 особин.

7. Кіт лісовий

Розповсюдження

Займає лісові обл. Середньої та Пд. Європи, Малої Азії та Кавказу. Україна є сх. кордоном номінативної форми лісового kota. Сучасний ареал kota лісового в Україні охоплює Карпатський регіон, окремі райони Вінницької, Кіровоградської та Одеської обл. В XVII–XVIII ст. вид траплявся в Карпатах, на Волині та Сумщині.

Чисельність:

Можна оцінити в 400–500 особин; більшість облікованих тварин при цьому припадає на Закарпатську область.

Причини зміни чисельності:

скорочення площ старих листяних лісів, зокрема дібров; відстріл тварин під час здійснення регуляції чисельності бродячих свійських котів та під час полювань, загибель у браконьєрських самоловах та від мисливських псів; рекреаційне та господарське навантаження на лісові та плавневі ділянки. Серед несприятливих кліматичних факторів важливе значення має глибина снігового покриву.

8.Тхір степовий

Розповсюдження

Центральна Азія, Сибір, Далекий Схід та Пд.Сх. Європа. Поширений на всій території України, але в багатьох місцях зник.

Чисельність:

У 1970-х рр. в Україні мешкало біля 30 тис. особин. Раніше у Черкаській та Полтавській обл. — 12 особин на 1 тис. га, а зараз — 0,1. У Луганському заповіднику колись щільність сягала 80 особин на 1 тис. га, тепер <1;

Причини зміни чисельності:

землеробське освоєння залишків цілини та масове винищення ховрахів. Зараз найбільше тварин мешкає у Криму, де збереглися ділянки степу.

9. Горностаї

Розповсюдження:

Більша частина Європи, гори Кавказу та Середньої Азії, Сибір, Пн. Монголія, Китай та Пн. Америка. В Україні поширений скрізь, окрім Криму та деяких степових р-нів.

Чисельність:

Невідома. У 1999 р. у Дунайському заповіднику було обліковано 330-470 особин. На о-вах Кременчуцького водосховища, у Чорноморському заповіднику, в дельті Дністра мешкає по 10–50 тварин. У Донецькій та Луганській областях чисельність оцінюють у 500–600 особин

Причини зміни чисельності:

трансформація водно-болотних угідь. Суттєво погіршило ситуацію депресія популяції водяної норичі — основної жертви хижака.

10. Сова довгохвоста

Розповсюдження:

Охоплює Європу, Азію, від Скандинавії на зх. до Японії та Кореї на сх. Пд. межа ареалу співпадає з пд. межею смуги тайги. В Європі існують реліктові популяції 3-х підвидів, одна з яких *S. i. macrota* заселяє Українські Карпати. У зимовий період зрідка залітає у Чернігівську, Волинську, Сумську, Черкаську та ін. обл.

Чисельність:

Загальна чисельність складає близько 1 тис. ос., яка зростає у зимовий період за рахунок міграцій птахів з пн.

Причини зміни чисельності:

незаконне знищення у сезон полювання, вирубування старих лісових масивів. Чисельність залежить також від інтенсивності розмноження мишоподібних гризунів.

Дякую за увагу!

Бережіть природу